

Új kiadványok

Szenci Molnár Albert: *Psalterium Ungaricum*. Budapest 2003

Nagyalakú énekeskönyv-formájú könyv, mely a Genfben 1562-ben megjelent, legelső teljes zsoltsárcsillag dallamait közli Bourgeois már említett útmutatása szerint (a módosítójeleket a megfelelő hangok felett jelezve) Szenci Molnár Albert először 1607-ben megjelent fordításával. A 150 zsoltsárcsillag nemcsak a genfi énekeskönyvben kezdettől szereplő Tízparancsolat-énekkel és Simeon énekével egészül ki, hanem Szenci zsoltsárcsillagokra írt 14 énekét is megtaláljuk (ezek az ún. zsoltsárcsillag énekei), utolsónál a 36/68. zsoltsárcsillag dallamára készített, Krisztus szenvedéséről és haláláról szóló 22 strófás históriával.

A könyvhöz csatlakozó szöveges részek közül meg kell mindenképpen említeni a genfi énekeskönyvből átvett, magyar nyelven most először teljes terjedelemben közölt híres Kálvin-előszót és Théodore de Béze magyarra fordított versét, de ugyanilyen érdekesek Szenci 1607-ben írt dedikációja, a *Psalterium Ungaricum* előljáró beszéde és két latinról magyarra fordított verses laudáció.

A könyv függelékében találjuk a genfi egyház zsoltsárcsillagrendjét, melyből megtudjuk, hogy a zsoltsárcsillagokat folyamatosan énekelve és a hosszabbakat szakaszokra bontva a heti 3 istentisztelet alkalmával 25 hetenként az összes zsoltsárcsillagot végigénekeltek.

A kötetet kiegészítő jegyzetek és tanulmány igyekszik minden segítséget megadni a mai olvasó számára a közel 400 éves szöveg megértéséhez.

Claude Goudimel: *Zsoltsárcsillagok 1565*. Budapest 2002

A gyűjtemény a zsoltsárcsillagokat azon négyszólamú összhangosított formában közli, amelyet a genfi dallamok legismertebb feldolgozója 1565-ben adott közre. Régóta várt kotta kerülhetett tehát a kezünkbe, mert Maróthi György XVIII. századi kezdeményezése óta a többszólamú zsoltsárcsillag magyar nyelven nem jelent meg. A 150 zsoltsárcsillagon kívül itt is találunk igazi csemegét: étkezés előtti és utáni asztali áldást, valamint néhány zsoltsárcsillag bonyolultabb, polifón feldolgozását.

Mindkét kiadvány közreadója Bólya József. A könyvek lektorai: Draskóczy László, Jancsovics Antal és Kecskés András. A szövegek fordítói Bede Anna, Jeney Zoltán és Vizi István. Megjelent a Magyarországi Református Egyház kiadásában.

Az ismertetéseket Bódis Tamás írta

Liturgiai Kutatóintézet Debrecenben

A Debreceni Református Hittudományi Egyetem (DRHE) 2002. október 22-én tartott egyetemi tanácsulása 33/2002. számú határozatával megalapította a Gyakorlati Teológiai Tanszék

kutatómunkájának segítésére a DRHE Liturgiai Kutatóintézetét. Szándékuk szerint a Kutatóintézet, amelyhez könyvtár és egyházzenei gyűjtemény (kotta- és adattár) csatlakozik

majd, mint egyházzenei műhely a saját hallgatókon túl szolgálni fogja az egyházzene iránt elkötelezett szakembereket, lelkipásztorokat, művészeket, egyházzene- és kántorszakos hallgatókat.

Cél: A református istentisztelet megújításának elősegítése és az istentisztelet megjelenési formáinak kutatása. A Debreceni Református Kollégium tanárainak, diákjainak istentiszteletre gyakorolt hatásának kutatása. Csikesz Sándor és Czeglédy Sándor professzorok gyakorlati teológiai örökségének, szellemi hagyatékának továbbplántálása.

Mivel az istentisztelet Istenhez méltóbbá tételének permanens kötelezettsége alól egy nemzedék sem vonhatja ki magát, ezért az Intézet tudományos háttérével vizsgálja és elősegíti az istentiszteleti rendtartás és az énekeskönyv kívánatos reformját.

Az istentiszteleti problémák kutatásánál felhasználja az interdiszciplináris tudományok eredményeit. Az Intézet törekszik országosan is összetartani a református egyház javára hazai DLA-val és PhD-vel rendelkező egyházzeneészeket, liturgia-kutatókat.

Debrecen mint a magyar reformátusság egyik szellemi centruma az Intézet hatékony működtetésében komoly előnyt jelent.

— Elindult a lelkipásztorképzés specializációs igényekre is figyelő folyamata az „Ein-Mann-System” kiküszöbölése érdekében.

— Gazdag a város, a Kollégium és a DRHE egyházzenei öröksége (Huszár Gál, Méliusz énekeskönyvei; a debreceni típusú énekeskönyvek; Maróthi György munkássága; a kollégiumi zene és a kollégiumi Kántus hagyományai; kántortanítóképzés, kántorképzés; Gár-

donyi Zoltán zeneszerző hagyatékának őrzése, stb.)

— A város több felsőoktatási intézményében működik akkreditált orgona-, egyházzene- és kántorszak.

— Országos hírű szakemberek tanítanak a fenti szakokon.

Kutatási témák:

— Az istentisztelet története, változásai tartalmilag, formailag; az istentisztelet esztétikuma (egyházzene, egyházművészet, himnológia, organológia); az igehirdetés problematikája; liturgiátörténet; kegyességtörténet és spirituális jelenben; az imádság; istentisztelet és ökumené; a Kollégiumi Kántus története; liturgiai irányzatok; jelentős életművek kutatása. Kutatási témák kidolgozása mellett az Intézet rendszeres szakmai eszmecserekre is helyet szeretne biztosítani.

A kutatóintézet kialakítás alatt lévő könyvtára szívesen fogad régebbi és új, belföldi és külföldi szakkönyveket, testvérintézmények istentisztelettel foglalkozó kiadványait, szaklapokat, énekeskönyveket, kórus- és orgonakotta adományokat.

Testvéri szívvel köszöntöm a Liturgiai Kutatóintézet nevében az egyházzene iránt elkötelezett kollégákat és a kutatásban számunkra is példát, mintát, értéket jelentő testvérintézményeket.

Debrecen, 2003. január 9.

Dr. Fekete Károly

rektor, tanszékvezető egyetemi docens